

prehliadka a hľadali zbrane. Pri tejto prehliadke žiadne zbrane nenašli. Asi o týždeň prišli maďarskí četníci a prevádzali súpis, odkiaľ som. Tak isto prevádzali domovú prehliadku, lebo vraj som mal ukryté zbrane. Keď nič nenašli, zavolali nás od školy, odkiaľ nás, t. j. celú kolóniu, odviekli do Želiezoviec do skladišťa na obilie. Tam som bol uväznený tri dni a noci. Potom ma pustili domov a prikázali, aby som predal najnutnejšie veci.

Asi dňa 10. 12. 1938 prišli maďarskí četníci a vyzvali ma, aby som sa v priebehu dvoch hodín odsťahoval z kolónie Agota. Mohol som zobrať len periny a šatstvo. Ostatné veci som musel zanechať v kolónii, lebo som si mohol zobrať so sebou len 1 pár koní. Keď som prichádzal na čs. hranice, vrátili ma, lebo príslušnosť mám do Veľkého Peseku (*Sikenica*), okres Želiezovce, a z toho dôvodu som sa vrátil na kolóniu Agota. Tam ma ihneď navštívili maďarskí četníci a odviekli ma do obce Veľký Pesek. Keď som išiel okolo konského cintorína, zastavil ma četník a hovoril: „Čo je Vám lepšie, guľka alebo pôjdete na hranice?“ Na to som odpovedal, že je mi lepší život, a preto som sa odsťahoval cez hranice. Pri tejto príležitosti som dostal niekoľko pohlavkov.

Na kolónii Agota som zanechal hospodársky dom, 50 katastrálnych jutár poľa, zásoby, krmivo a všetko hospodárske zariadenie v úhrnnej cene 610 000 Kč.

Protokol po spísaní prečítaný.

Práporčík Ján Petira, v. r.

Oznamovateľ:
Ján M.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

186

24. december 1938, Slovenská Lupča.

Zápisnica napísaná na obvodnom notárstve s Karolom S., predtým kníhviazačom v meste Rimavská Sobota, ktorý vypovedal, ako bol uväznený maďarskými bezpečnostnými orgánmi, po mesiaci prepustený a vyhostený na Slovensko.

Dostavil sa Karol S. a vo veci svojho vyhostenia udáva nasledovné:

Dňa 13. t. r. došiel do nášho bytu jeden člen spolku „levente“,⁴¹ na ktorého čakali pred domom ešte iní dvaja členovia tohto spolku. Vyzval ma, aby som išiel s ním na policajný úrad. Na policajnom úrade ma vypočúvali detektívi a opýtali sa ma, kde je dcéra Gizela a poručík H. Odpovedal som, že dcéra išla k svojej sestre do Slovenskej Lupče a jej snúbenec koná vojenskú službu v Brezne nad Hronom. Pri tomto vypočúvaní nadávali dcére a mne do českých sviň a použili aj iných nadávok, ktoré si už nepamätám. Mlčal som, lebo som sa bál bitia.

Po skončení vypočúvania ma detektív odovzdal policajnému strážnikovi, ktorý ma zavrel do policajnej väznice, kde už sedelo viac obyvateľov z Rimavskej Soboty, medzi nimi bývalý čs. nadporučík L., obchodník s rádioaparátmi N., ktorý bol členom gardy, hostinský K., ktorému vytýkali, že jeho hostinec bol „csehtanya“ (*český majer*), advokát Dr. H., učiteľ M. a iní. V tomto väzení, ktoré bolo zariadené len drevenými kovovými lôžkami, boli sme

3 dni. Dňa 17. 11. t. r. nás večer odvieďli do väzenia Krajského súdu v Rimavskej Sobote. Viac nás nevypočúvali. Keď som sa pýtal dozorcú, prečo som zavretý, dopovedal mi, „veď sa dozviete“.

Choval som sa inak vždy ticho a pokorne, preto mi telesne neublížili, iných väzňov, ktorí protestovali proti uväzneniu, dozorcovia bili. V tomto väzení nám stravu dávali z domu. Mne jedlo donášala moja žena. Vo väzení nás držali do 17. 12. t. r., teda 4 týždne. Dňa 17. 12. ma odprevadil policajt domov. Moju manželku 3 dni predtým vyzvali, aby si veci zbalila, že sa musíme vysťahovať. Manželka celé naše zariadenie a iné hnutelnosti zabalila. Najali sme si nákladné auto a v sprievode policajta nás vyviezli na hranicu pri kasárňach „Szabadka“. Tam nám zložili nábytok z auta a policajt s nejakým sprievodným listom odovzdal nás čs. pohraničnej finančnej strážii. Pre naše veci došlo vojenské auto z Tisovca a odviezlo nás zdarma k našej dcére do Slovenskej Lupče.

Iného udat' neviem. Túto výpoveď som ochotný aj prisahou potvrdiť.

Prečítané, schválené a podpísané.

D. a h.

Obvodný notár
nečitateľný podpis, v. r.

zapisovateľka
nečitateľný podpis, v. r.

Karol S., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 2716.

¹ Pozri dok. č. 119

24. december 1938, Bratislava.

Nariadenie Krajského úradu všetkým okresným náčelníkom a policajnému riaditeľovi v Bratislave a v Prešove o konkrétnych krokoch na posilnenie bezpečnosti na demarkačnej čiare s Maďarskom a o zlepšení situácie v pohraničných obciach.

Od prevedenia viedenského rozhodcovského výroku a menovite od zrušenia pohotovosti práporov Stráže obrany štátu sú hlásené z terajšieho pohraničného pásma vážne incidenty a znepokojovanie obyvateľstva pohraničných obcí maďarskými teroristami a vojskom.

Okrem toho bola zistená protištátna agitácia a činnosť podvratných živlov, ktorých výsledkom boli tiež demonštrácie a porušenie verejného pokoja a poriadku.

Z hlásených prípadov je zrejme, že zo strany bezpečnostných úradov a orgánov nie je venovaná náležitá pozornosť a ostražitosť, nutná práve v terajšej dobe na novej demarkačnej čiare.

Pánom prednostom úradov sa ukladá, aby za súčinnosti styčných dôstojníkov a okresných četníckych veliteľov až do prevedenia definitívnej dizlokácie četníctva a polície upravili strážnu a bezpečnostnú službu náležitým zosilnením pohraničných hliadok z najbližších četníckych staníc. Okrem toho do pohraničnej strážnej služby treba pribrať všetkých evakuovaných a dosiaľ definitívne ešte nezadelených zamestnancov štátnej polície uniformovanej i neuniformovanej stráže bezpečnosti z bývalých štátnych policajných úradov v Komárne, Par-